

تأثیر تئاتر بر روند بهبود کودکان سرطانی

مؤلف:

سمانه دادبود

www.ketab.ir

سرشناسه: دادبود، سمانه، ۱۳۶۴ -

عنوان و نام پدیدآور: تأثیر تئاتر بر روند بهبود کودکان سرطانی/مؤلف سمانه دادبود.

مشخصات نشر: تهران: مهرگان مبین، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۲۲۰ص: جدول؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۷۶-۰۱-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

رده بندی: دیویی: ۶۱۶/۸۹۱۵۲۳

شماره کتاب شناسی ملی: ۵۲۱۸۱۲۴

عنوان: تأثیر تئاتر بر روند بهبود کودکان سرطانی

مؤلف: سمانه دادبود

طرح جلد: حسین داداش پور

ویراستار: حسین نادعلی زاده

چاپ اول: ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۳۰۰۰۰ ریال

حق چاپ و نشر برای نویسنده محفوظ است

فهرست

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۲۱
فصل اول	
نمایش و درمان.....	۲۹
۱-۱- چگونگی پیدایش نمایش.....	۳۱
۱-۲- نقش نمایش در درمان روحی انسان نخستین.....	۳۳
۱-۳- تئاتر درمانی در جوامع نخستین.....	۳۴
۱-۴- نگاهی به سلسله به عنوان ابتدایی ترین نوع تئاتر درمانی.....	۳۵
۱-۴-۱- روند درمان بیماران با شمن.....	۳۷
۱-۵- جلوه هایی از نمایش درمانی در ایران باستان.....	۳۸
۱-۶- تئاتر درمانی به صورت نمایشی در ایران.....	۴۰
۱-۷- طبقه بندی درمان ها از کل به جزء.....	۴۰
۱-۷-۱- گروه درمانی و زیر مجموعه های آن.....	۴۰
تاریخچه گروه درمانی.....	۴۰
گروه درمانی در تئاتر.....	۴۴
۱-۷-۲ هنر درمانی.....	۴۴
تاریخچه هنر درمانی.....	۴۴
هنر درمانی.....	۴۸
هنر درمانی در درمان کودکان.....	۵۱
۲-۷-۳- تئاتری با عنوان تئاتر کاربردی.....	۵۳
تاریخچه تئاتر کاربردی.....	۵۵
مورنو و نمایش روان درمانی (پسیکودرام).....	۵۷

درمان از طریق روانکاوی.....	۶۰
روان نمایشگری.....	۶۳
۴-۷-۲- تاثیر درمانی.....	۶۶
تعاریف متفاوت تاثیر درمانی.....	۶۶
اثر درمانی چیست؟.....	۷۱
مواد تاثیر درمانی.....	۷۳
خون تاثیر درمانی.....	۷۴
مراحل اجرای تاثیرهای تاثیر درمانی.....	۷۶
۸-۲- تاثیر سردی.....	۸۴
۸-۲-۱- گذری و تاثیر کودکان در جهان و ایران.....	۸۵
۸-۲-۲- تاثیر درمانی کودکان.....	۸۹
۹-۲- تعریف سرطان.....	۹۰
۱۰-۲- سرطان در کودکان.....	۹۴
۱۱-۲- افسردگی در مبتلایان سرطان.....	۹۵
۱۲-۲- امید درمانی در درمان سرطان.....	۱۰۲
۱۳-۲- درمان شناختی- رفتاری.....	۱۰۵
۱۴-۲- داستان درد در سرطان.....	۱۰۷
۱۵-۲- سرطان در کودکان.....	۱۰۹
فصل سوم	
روش شناسی تاثیر درمانی.....	۱۰۳
مفهوم روش شناسی.....	۱۱۵
فصل چهارم	
تجزیه و تحلیل اطلاعات.....	۱۲۹

۱-۴-.....	مقدمه.....	۱۳۱
۲-۴-.....	توصیف متغیرهای زمینه‌ای.....	۱۳۱
۱۳۲.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سن فرزندان.....	۱۳۲
۱۳۳.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب جنسیت فرزندان.....	۱۳۳
۱۳۴.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سطح تحصیلات فرزندان.....	۱۳۴
۱۳۶.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سن (مادر و پدر).....	۱۳۶
۱۳۷.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سطح تحصیلات والدین.....	۱۳۷
۱۳۹.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال مادر.....	۱۳۹
۱۴۰.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال پدر.....	۱۴۰
۱۴۱.....	توصیف متغیر مستقل قبل از اجرای نمایش.....	۱۴۱
.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب نقش تئاتر درمانی بر بهبود جسمی کودکان قبل از اجرای نمایش.....	۱۴۵
.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب نقش تئاتر درمانی در بهبود وضعیت روحی کودکان قبل از اجرای نمایش.....	۱۴۷
.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب میزان باورپذیری و آشنایی با تئاتر درمانی قبل از اجرای نمایش.....	۱۵۰
.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب باورپذیری.....	۱۵۴
.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب بعد آشنایی با تئاتر درمانی.....	۱۵۶
۳-۴-.....	توصیف متغیر مستقل بعد از اجرای نمایش.....	۱۵۹
.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب نقش تئاتر درمانی بر بهبود جسمی.....	۱۶۲
.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب نقش تئاتر درمانی در بهبود وضعیت روحی.....	۱۶۶
.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب میزان باورپذیری و آشنایی با تئاتر درمانی.....	۱۶۸
.....	توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب باورپذیری.....	۱۷۲

توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب بعد آشنایی با تئاتر درمانی..... ۱۷۴

۴-۴- آمار استنباطی (آزمون فرضیه‌ها)..... ۱۷۸

فصل پنجم

سخن آخر..... ۱۹۳

نجه گیری..... ۲۰۲

پیش‌دادات..... ۲۰۶

منابع..... ۲۰۹

منابع لاین..... ۲۱۷

www.ketaboo.ir

پیشگفتار

تئاتر از دو جنبه قابل بررسی است: یک جنبه‌ی آن فرح‌بخشی، جذابیت و سرگرمی و جنبه‌ی دیگر آن کاربردی (آموزشی تزکیه‌ی روح و نفس و ...) است. کاربرد تئاتر در مقوله‌ای غیر از زیبایی و جذابیت، در حیطه‌ی کاربردی آن در دنیا و مدنی است. در کشور ما به بحث و بررسی گذاشته شده است. تئاتر به عنوان یکی از کهن‌ترین هنرهای بشر با پیشینه‌ای بیش از ۲۵۰۰ سال تاریخ مکتوب، روی ریشه‌ها است که آنرا با تجربه‌های انسانی و ابعاد گوناگون روحی و معنوی جوامع انسانی عمیقاً پیوند می‌زند (امینی، ۱۳۹۰: ۱۵).

تئاتر و دنیای جذاب و خلاقانه‌ی درون آن به طور مستقیم بر روح و روان هر آدمی تاثیرگذار است. وقتی در سالن نمایش به دیدن تئاتری

مشغول هستیم، گذر زمان را احساس نمی‌کنیم. و در صورت فوق‌العاده بودن تئاتر، بعد از پایان آن احساس خوب و خوشی خواهیم داشت. اینجاست که قدرت خارق‌العاده‌ی تئاتر در تزکیه‌ی روح و جان به وضوح قابل درک است. حال با داشتن چنین منبع قدرتمندی، به یقین می‌توان گفت: این منبع می‌تواند در درمان بسیاری از بیماری‌ها، چه روحی و چه جسمی به عنوان داروی معجزه‌گری به کار آید. قابل ذکر است، که مقوله‌ی هنر درمانی ابتدا بر اساس تئوری‌های «زیگموند فروید» و «کارل گستاو یونگ» پایه‌گذاری شد. و در حوزه‌ی تئاتر درمانی «جاکوب لویی موزنو» تلاش سرسختانه‌ی در جداسازی اصول تئاتر درمانی از اصول روانکاوی به انجام رساند.

درام درمانی (تراپی)، کلمه‌ای است که به معنای شفا بخشیدن، تندرستی دادن، و کسی را از بیماری رهایی‌بخش است. درام به مراتب دارای وسعت بیشتر از تئاتر از لحاظ معنایی است. درام در درام درمانی همان عمل نمایش است (محامدی، ۱۳۸۶: ۳۷).

در حقیقت نمایش درمانی از جمله درمانهای غیر دارویی است. با به نمایش درآوردن صحنه‌های زندگی واقعی و دیداری کردن آن از طریق طرح موضوع معین توسط گروهی از افراد در درمان اختلالات روحی و روانی موثر است. روشی که شخص به کشف مسئله‌ی خود می‌پردازد تا به درک وسیعی از خود و دیگران برسد (امرای، ۱۳۸۶).

تاثیر تناتر بر کورکان در قیاس با بزرگسالان اگر زیاد نباشد کم نیز نمی‌تواند باشد. چرا که سلولهای ارتباطی مغز کودک در ادراک بسیاری از مسائل به خصوص هنر و خلاقیت‌های هنری به صورت خارق‌العاده‌ایی فعال است (پوزان، ۲۰۰۳: ۱۳).

پس به قول «دیوید وود»^۱ اگر می‌خواهیم قدرت تخیل کودکان را تحریک کنیم و آنها را از لحاظ احساسی با موضوع نمایش درگیر کنیم، تجربه در جهان‌انگیز، تازه و به یاد ماندنی به آنها بدهیم، باید تلاش کرد بهترین را ارائه دهیم.

حال مسأله‌ی اساسی طرح می‌شود: گاه کودکان در مسیر زندگی‌شان دچار بیماری روحی و حساسی خاص شده که آنها را از بعضی از لحاظ از هم دوره‌ایی‌های خود عقب‌نمی‌دارد. یکی از بیماری‌هایی که امروزه بسیاری از کودکان در دنیا و در کشور ما است به گریباند سرطان و انواع آن است. بیماری صعب‌العلاجی را چه کودکان و چه خانواده‌هایشان را رنجور و ناتوان ساخته.

با گریزی به مسأله‌ی تناتر و قدرت آن در درمان بیماری‌های روحی، حال می‌خواهیم به «بررسی تاثیر تناتر در روند بهبودی کودکان سرطانی» بپردازیم. امید آن می‌رود که این خاصیت شفابخشی تناتر در درمان بیماری‌های روانی و روحی، یاری‌گر ما در درمان بیماری‌های

^۱ -David Wood

فیزیکی چون سرطان باشد. به نظر می‌رسد تثاتر از طریق نفوذ بر روح آدمی بر جان آدمی نیز تاثیرگذار خواهد بود. به خصوص روح مملو از خلاقیت و ذوق کودکان که تاثیر تثاتر درمانی را بر جان آنها در می‌یابیم. جامعه از افراد و خانواده‌ها و روند رو به رشد جامعه در گرو رشد و موفقیت خانواده و افراد درون آن است. تنها در یک صورت به هدف نهایی که آن تکامل و سعادت بشری است راه می‌یابند و آن سلامت روحی و جسمی تک‌تک افرادی است که جامعه را تشکیل می‌دهند. در مسیر این تکامل مشکلات و موانع گام‌ها را کند و گاه متوقف می‌کند. یکی از موانع بیماری‌های جسمی است که ناتوانی روحی را نیز به همراه دارد. کودکان سالم جامعه‌ای سالم را به روید می‌آورند. حال کودکانی با بیماری‌های سخت چگونه می‌توانند به نرسند؟ درجه‌ی اول و در درجه‌ی دوم به جامعه خدمت کنند و تاثیرگذار باشند. بیماری سرطان چه از لحاظ روحی و چه جسمی هم کودک و هم خانواده را درگیر می‌کند. اگر چه راههای درمانی و بهبودی فراوان است و به طور یقین ۹۰ درصد این کودکان سلامت اولیه‌ی خود را بدست می‌آورند، اما زمان زیادی برای آنها به سختی و با رنج فراوان می‌گذرد. فیزیک بدنی نحیف و احساس کودکان، فشار زیاد ناشی از تحمل درد و رنج در حین مصرف دارو، و همچنین نگاه‌های نگران خانواده‌هایشان از بدست آوردن سلامت اولیه کودکان، همه و همه دلیلی است بر انتخاب این موضوع و اهمیت بررسی آن. چرا

که حتی اگر بتوان با تاثیرگذاری مقوله‌ی تئاتر بر روند بهبودی کودکان سرطانی، زمان سخت این بیماری را حتی برای مدت کمی، کم کرد، گام بزرگی در این مسیر برداشته خواهد شد. می‌توان درصد این شکننده‌گی را با لحظات خاطره‌انگیزی که توسط تئاتر و عناصر آن ایجاد می‌شود به داخل رساند و کودکان با توانایی‌های روحی به توانایی روحی به توانایی جسم در نتیجه بر کل بیماری فائق آیند. پرداخت به چند مسأله مهم است.

۱- تاثیرگذاری روح بر روان کودکان سرطانی و به تبع بر جسم آنها در جهت داشتن لحظات شاد بدون دغدغه

۲- کمک به خانواده‌های این کودکان در جهت ادامگی زندگی در روند طبیعی

۳- به کارگیری قوه خلاقیت و ذوق این کودکان، از طریق طرح مسائل مربوط به خودشان و ارائه راه‌حل از سوی خودشان به صورت نمایشنامه یا اثری که قابلیت نمایشی شدن داشته باشد.

۴- ایجاد مشغله‌های جدید غیر از بیماری برای کودکان در حین مصرف دارو و کم شدن درد ناشی از مصرف دارو.

۵- ایجاد یک راه درمانی جدید که همه جا امکان دسترسی به آن باشد، کم‌هزینه و شادی‌بخش.